

la tribuna | JOAN PUIGCERCÓS. President d'Esquerra Republicana de Catalunya

Paradoxes de la democràcia espanyola

Els veïns d'Arenys de Munt que volen manifestar la seva opinió votant topen amb l'Estat; els feixistes que arribaran de fora podran, en canvi, celebrar una protesta contra el dret de vot

De tan xocant com és sembla que sigui una broma. I no ho és. Arenys de Munt no podrà celebrar amb normalitat una consulta popular perquè el govern de Madrid i la justícia espanyola han intervingut per impedir-ho. Per contra, sí que els ha semblat rebé, als aparells de l'Estat, que una colla de nostàlgics del franquisme assaltin Arenys per violentar els qui volen votar en un exercici exemplar de llibertat i democràcia que, segons Fernández de la Vega, no té cabuda a la Constitució Espanyola. Els veïns que volen manifestar la seva opinió votant topen amb l'Estat; els feixistes que arribaran de fora podran, en canvi, celebrar una protesta contra el dret de vot. Paradoxes d'una democràcia a l'espanyola.

Qui ha intervingut en nom de l'Estat, després de les aclaridores paraules de la vicepresidenta Fernández de la Vega, és un destacat falangista vinculat a totes les iniciatives visceralment anticatalanes hagudes i per haver. Però en aquesta Espanya això no és un fet excepcional, és la crua realitat. Aquest és el perfil ideològic que sobreviu enquistat en les institucions d'un Estat que no s'ha desempallegat d'una tradició secular que ha permès sobreviure un germen totalitari que és intrínsec a la història d'Espanya.

Tal vegada això faci obrir els ulls a aquells que s'entesten en la via auto-

nomista i a encaixar al preu que sigui dins Espanya. Perquè això d'Arenys no és un fet aïllat, no és l'anècdota com algú voldria fer creure, és el gènere. I el representant del govern espanyol en l'afer és la constatació de l'anomalia que esquitxa les institucions que haurien de vetllar per la democràcia, per garantir els drets i deures de la ciutadania. La Constitució Espanyola ja és un text, en el dret comparat, amb unes rereses que el fan singular. És una norma —que per cert ni tan sols esmenta l'existència de la llengua catalana— que consagra l'exèrcit com el garant de la unitat d'Espanya. Fa de mal dir que un exèrcit que durant els darrers cent anys d'història no ha intervingut

“ Ens toca alçar el vol i oblidar-nos d'una via a la qual hem dedicat múltiples esforços, fins i tot més dels que es podien esperar

per defensar mai Espanya d'un enemic exterior sinó exclusivament per enfrontar-se a la seva mateixa població civil (a menys que hi comptem l'èpic episodi de l'illot de Perejil) tingui la missió constitucional de vetllar per la integritat territorial de l'Estat.

La Constitució Espanyola, contra tot el que s'ha dit, no reconeix més nació que Espanya, més ciutat que Madrid, més llengua que la castellana o més bandera que l'heretada del franquisme. Després, ben cert, hi ha un títol sencer referent a les comunitats autònomes, susceptible d'interpretació, un títol obert que podria tenir un cert marge per a la interpretació, més o

menys generós en funció de la sensibilitat de l'interpret. I aquí és on fineix qualsevol dubte perquè l'interpret suprem de la Constitució és un Tribunal Constitucional que pateix dels mateixos vicis que tenyeixen l'advocacia de l'Estat. Ras i curt: l'àrbitre per dirimir qualsevol dubte sobre la Constitució no és neutral sinó que respon al credo i equilibris —són nomenats a dit— de PSOE i PP. D'aquí que ningú no esperi res de bo de la futura sentència de l'Estatut. Una judicatura de tradició democràtica no hagués acceptat mai un recurs contra un text ratificat pel poble. El problema és que aquesta és una tradició que a Espanya sempre ha entrat amb calçador. Això explica la reacció desmesurada de l'Estat contra la consulta d'Arenys o que visquin, en canvi, amb absoluta normalitat veure's representats per persones que han vist sempre la democràcia com una amenaça.

I això ens ha de fer caure en el desànim? Al contrari. Això clarifica les coses, ens omple de raons i arguments per si no en teníem suficients. La nació catalana, entesa com a subjecte de drets, no és viable a Espanya. Són els autonomistes o els anomenats federalistes els qui haurien ara d'explicar-nos com s'ho pensen fer. Gràcies a Espanya hem provat d'arribar a una entesa, reformulant l'encaix de Catalunya a Espanya a través d'un estatut. A l'hora de la veritat però s'ha posat de manifest que aquest és un camí amb el pas barrat. I no pas per part nostra. Per això ens toca alçar el vol i oblidar-nos d'una via a la qual hem dedicat múltiples esforços, fins i tot més dels que es podien esperar. La conclusió no pot ser més òbvia: el nostre marc natural és Europa, una Unió Europea que volem forta i cohesionada però en la qual volem participar amb veu pròpia, com un estat més.